

De argusvlinder

Hebt u dit jaar argusvlinders gezien? Dan was u vast in de duinen of Zuid-Limburg. Want daarbuiten is het maar slecht gesteld met deze vlinder.

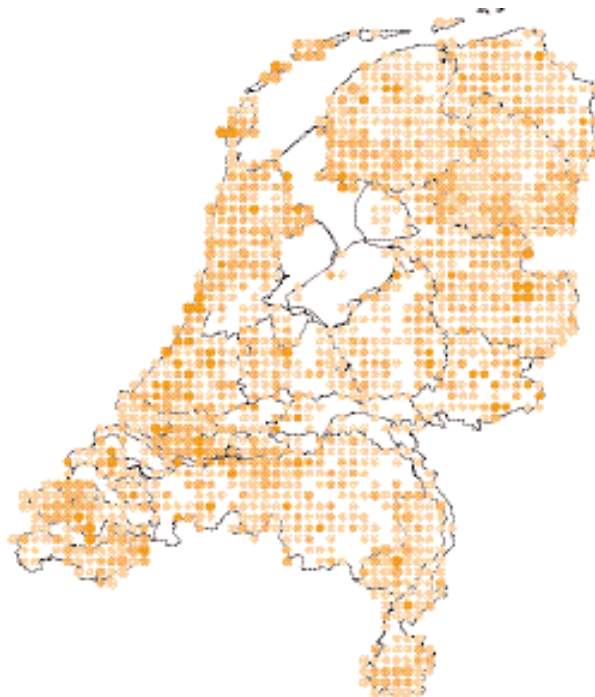
Kars Velling

De argusvlinder doet het goed in de duinen en slecht in de rest van het land.

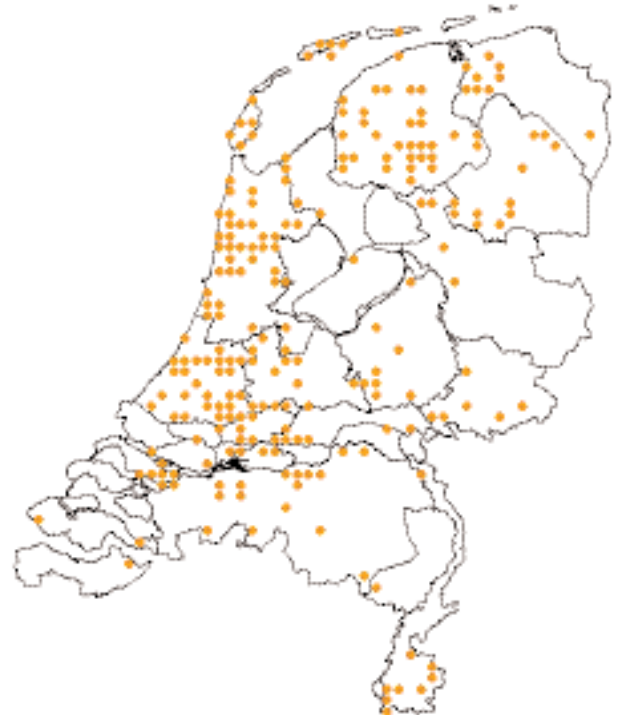
Tekst: Chris van
Swaay
De Vlinderstichting
& Calijn Plate
CBS

Uit 'De Dagvlinders van Nederland': "De argusvlinder is een algemene standvlinder. Hij komt zeer verspreid in heel Nederland voor en leeft bij gevarieerde graslanden met kale grond, lage en hoge vegetaties". Deze beschrijving is hartstikke vers en komt net van de pers, maar klopte in 2006 in ieder geval al niet meer. Vergelijk maar eens het verspreidingskaartje over de periode 1995-2003 (kaart 1) uit De Dagvlinders van Nederland met het kaartje van de waarnemingen die tot 1 september waren binnengekomen via Landkaartje (dit jaar in totaal al 100.000 via www.vlindernet.nl/landkaartje!), zie kaart 2. De soort lijkt bijna weggevaagd uit Zeeland, oostelijk Brabant en Noord-Limburg, grote delen van Gelderland en bijna heel Overijssel. Redenen te over om deze soort eens aan een nader onderzoek te onderwerpen met de resultaten van het Landelijk Meetnet Vlinders.

Kijken we naar de trend per provincie dan komt hetzelfde beeld naar voren als bij de verspreiding: een achteruitgang in veel provincies, maar het sterkst in Zeeland en Gelderland, en stabiel of onzeker in de noordelijke en westelijke provincies. Maar provincies zijn door mensen bedacht. Voor de vlinders zijn min of meer natuurlijke eenheden als 'de duinen' of 'de hogere zandgronden' veel logischer (grafiek 1).

Kaart 1: Verspreiding van de argusvlinder 1995-2003.

Kaart 2: Waarnemingen argusvlinder 2006 (tot 1 september).

Ook dit bevestigt het beeld: de soort doet het goed in de duinen en slecht in de rest van het land. De landelijke trend wordt overigens vooral door de binnenlandse populaties bepaald. Qua oppervlak zijn de duinen maar klein. Voor het Zuid-Limburgse heuvelland kon geen betrouwbare trend bepaald worden.

Tot slot hebben we nog uitgesplitst naar het leefgebied (grafiek 2). Dan valt op dat de argusvlinder het in het stedelijk gebied en het open duin nog redelijk doet, terwijl hij in bos en graslanden (zowel agrarisch als halfnatuurlijk) achteruit gaat.

En in andere landen?

In steeds meer landen zijn ook meetnetten voor vlinders gestart. Van enkele zijn er genoeg gegevens om indexen te berekenen. Grafiek 3 laat zien dat het elders in Europa ook slecht gaat met de argusvlinder, zelfs in vlinderparadijzen als Catalonië. De achteruitgang in Nederland staat dus niet op zichzelf, maar is onderdeel van een brede achteruitgang. Overigens laten Asher *et al.* (2001) zien dat er ook in Engeland een verschil is tussen de kust en het binnenland, waarbij de soort net als bij ons bijna is weggevaagd uit het binnenland.

Wat kunnen we hieruit concluderen?

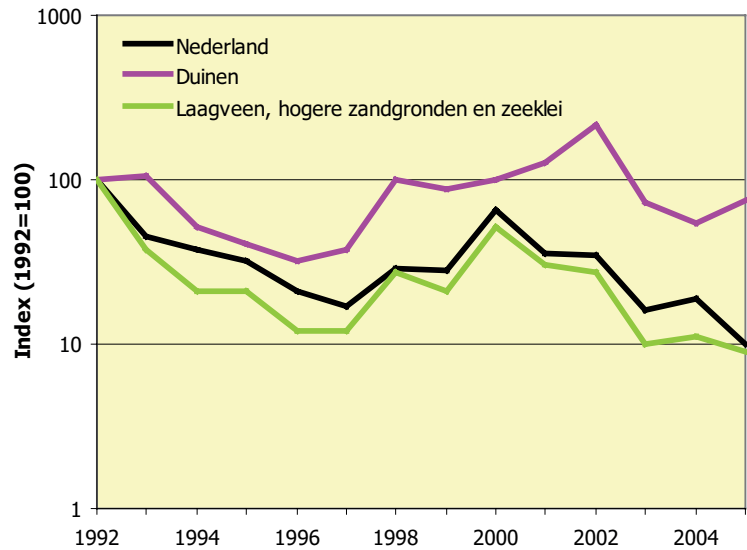
De argusvlinder doet het slecht in Nederland, maar niet overall. In de duinen, Zuid-Limburg en het stedelijk gebied lijkt hij zich nog heel redelijk te handhaven. Deze ontwikkeling lijkt niet op zichzelf te staan, maar op meer plaatsen in Europa plaats te vinden. Een eenvoudige verklaring hebben we er nog niet voor. Daarvoor zou eerst een ecologisch onderzoek moeten plaatsvinden. Enkele vragen die onderzocht zouden kunnen worden:

- Is de kwaliteit van de waardplanten in het binnenland achteruit gegaan?
- Ligt het aan vermisting of vervuiling uit de lucht?
- Ligt het aan een gewijzigd beheer?
- Zou de klimaatverandering er iets mee te maken hebben? En hoe dan?

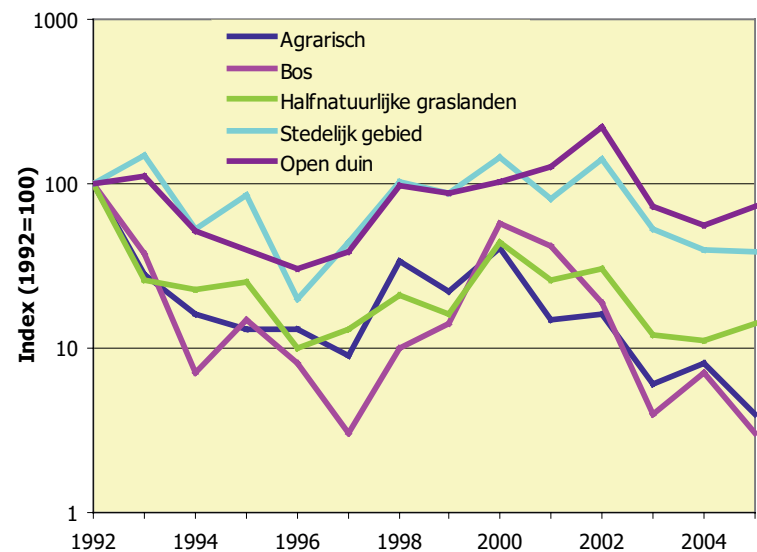
Tot dan geldt: wilt u argusvlinders zien, ga dan nog snel een keer naar de duinen!

Literatuur

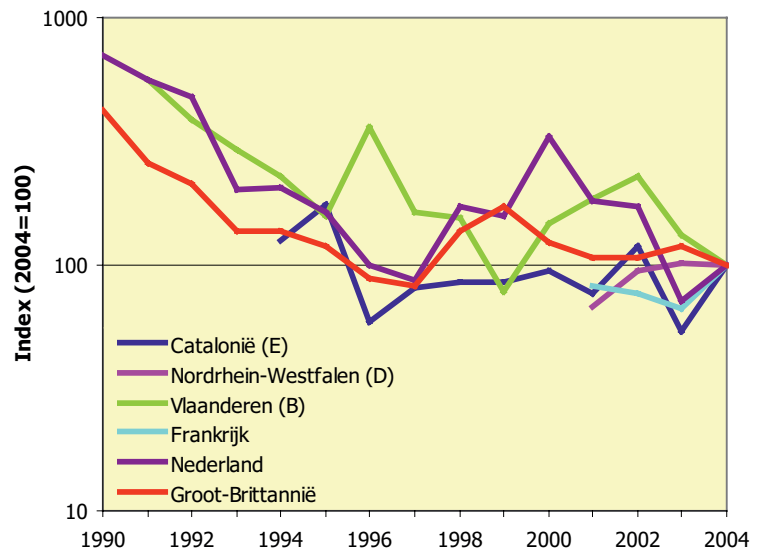
Asher, J., M. Warren, R. Fox, P. Harding, G. Jeffcoate, S. Jeffcoate (2001). The Millennium Atlas of Butterflies in Britain and Ireland. Oxford University Press.

Grafiek 1: Trend van de argusvlinder uitgesplitst naar fysische-geografische regio.

Grafiek 2: Trend van de argusvlinder uitgesplitst naar leefgebied.

Grafiek 3: De trend van de argusvlinder in andere landen of regio's.